

36226 II. C. c. (F. u. H. L.)

80 br.

327/100.

NOVI
domovinski zakon
s postavnimi določili

temeljem kojih morejo zadobiti tu- in ino-
zemci domovinstvo v avstrijskih občinah.

Spisal Rudolf Starovasnik.

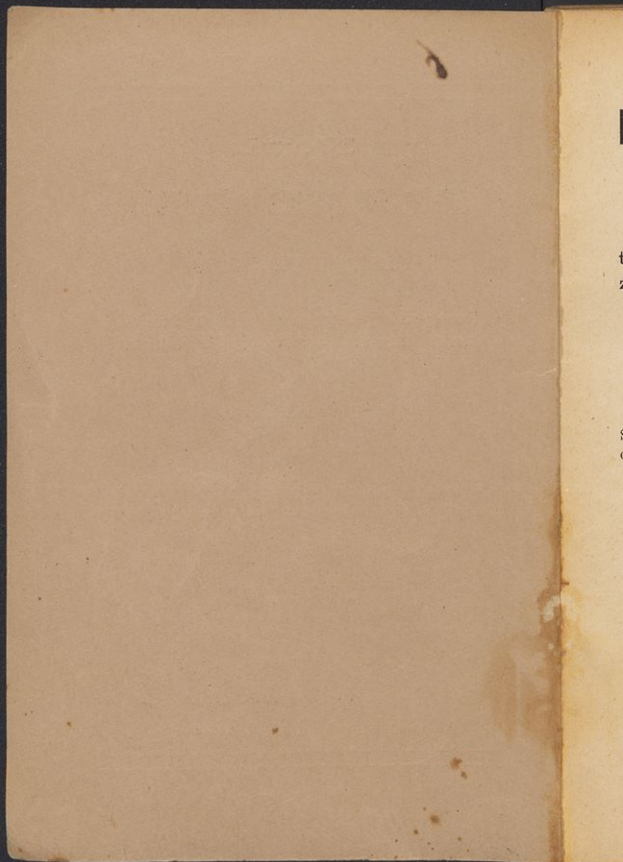
Sestavljeno na podlagi zakona iz leta 1863. in na pod-
lagi domovinskega zakona, ki stopi v moč dne 1. janu-
arja 1901, ter opremljeno s potrebnimi vzorci za prošnje.

Cena 60 vinarjev.

V Ljubljani 1900.

Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

Novi domovinski zakon

s postavnimi določili

temeljem kojih morejo zadobiti tu- in inozemci domovinstvo v avstrijskih občinah.

Spisal Rudolf Starovasnik.

Sestavljeno na podlagi zakona iz leta 1863. in na podlagi domovinskega zakona, ki stopi v moč dne 1. januarja 1901, ter opremljeno s potrebnimi vzorci za prošnje.

Cena 60 vinarjev.

V Ljubljani 1900.

Natisnila in založila Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

IN-030005878

Uvod.

Eden najvažnejših faktorjev za vsakega državljana je domovinstvo. Tako je za avstrijske države že leta 1754. odredila takratna cesarica Marija Terezija z najvišim dvornim sklepom, da ima one državljane, kateri so se naselili širom Avstrije v kaki občini, bodi si da so si pridobili meščanstvo, ali pa izvrševali v občini kako obrt, ne glede na njih trajno bivanje, dalje pa tudi one, kateri so v kakem kraju služili deset let nepretrgoma, za slučaj njihove onemoglosti dotična občina prevzeti v ubožno oskrbo.

Še bolj jasno pa govori o priposestvovanju domovinske pravice konskripcijski patent cesarja Franca II. z dne 25. oktobra 1804. Po taistem zadobil je sleherni državljan domovinstvo v občini po desetletnem bivanju, dalje z nakupom zemljišča, oziroma z naselitvijo v občini, potem z nastopom kake uradne službe i. t. d.

Istotako glasi se v cesarskem patentu z dne 17. sušca l. 1849.: «Sprejem v občinsko zvezo vrši se b) molčé vsled strpnosti brez domovnice ali pa z domovnico, ki pa je že izgubila svojo moč, onega avstrijsko državljanstvo imajočega tujca, ki biva v občini nepretrgoma štiri leta. V tem cesarskem patentu je izrečeno povsem jasno, da se zvrši pridobitev domovinstva molčé. A tudi cesarski patent z dne 24. aprila l. 1859. izreka, da štiriletno nepretrgano

bivanje pod gotovimi pogoji zadostuje za pridobitev domovinske pravice. Sicer zadobi po določenih taistega priposestvovalec le pravico do domovinstva, ne pa molče domovinstva samega, ki ga zamore pridobiti šele tedaj, ako mu občina izrecno podelitve ne odreka.

Okoli leta 1860., ko so se v Avstriji počela močno razvijati razna industrijelna podjetja, jele so se v posameznih občinah zbirati trume tujih ubogih delavcev, katere so žugale delati dotičnim občinam nadlego. Povod temu bil je, da se je izdala še danes v moči obstoječa postava o domovinstvu z dne 3. grudna l. 1863., katera izreka kratko a določno: «Domovinska pravica se pridobi le z izrecnim vzprejemom v občinsko zavezo. O kaki prošnji odločuje brez pravice do pritožbe izključno le dotična občina.» To je bil hud udarec zlasti za delavstvo, katero je bilo kmalu po pravnoveljavnosti tega zakona o domovinstvu počelo prositi na merodajnih mestih za njega premenitev, in povod temu bil je, da se je jelo že leta 1872. premišljevali o preosnovi zakona in da se je slednjič leta 1896. uveljavil važni ta zakon, ki je obširnega pomena za pridobitev domovinstva sploh.

Kakor je iz statističnih podatkov o ljudskem štetju razvideti, prišlo je leta 1869. na vsacih 100 navzočih občinskih domačincev 25·5, leta 1880. 41·2 in leta 1890. celo že 53·6 odstotkov tujcev. Število zadnjih znašalo je torej leta 1869. petino, leta 1890. pa že več kot tretjino navzočih. V treh kronovinah (Nižje Avstrijsko, Gorenje Avstrijsko in Štajersko), dalje v vseh mestih z lastnim ustavom presegalo je leta 1890. število tujcev ono občinskih domačincev. Jednako razmerje vladalo je in vlada v

vseh industrijelnih krajih, sosebno v onih krajih, kjer prebiva v tovarnah službujoče delavstvo. Zakon iz leta 1863. občutile so pa poleg delavstva tudi hudo kmetske občine, katere so morale plačevati ubožne stroške za delavce, ki so v mestih postali nesposobni za delo in prislužek. Pričele so torej tudi te na merodajnem mestu prositi za premembo domovinskega zakona iz l. 1863. Posledica temu je bila, da je vlada po resnih študijah izvršila preosnovo tega zakona in načrt zakona predložila meseca oktobra l. 1896. poslanski zbornici, katera ga je tudi vzprejela. In tako je novi domovinski zakon z dnem 5. decembra l. 1896. stopil v veljavo, z njegovim uveljavljanjem pa so se tudi izpremenila bistveno nekatera določila zakona iz leta 1863. Sedaj bliža se čas, ko se bode taisti začel praktično izvajati. Dolžnost veže vsacega državljana, da si priuči kolikor toliko določeb novega zakona in izkorišča njega udobnosti; zatoorej hočem v sledečem spisu podati glavna vodila novega zakona o domovinstvu ljudstvu v pouk.

V Litiji, meseca avgusta 1900.

Spisatelj.

1.

Kaj je domovinstvo?

Domovinstvo podeljuje pravico do ne motenega bivanja v občini in pravico do preskrbe ubogih.

Vendar ne sme občina tudi tujcem, ki dokažejo, kje imajo domovinsko pravico ali pa vsaj izpričajo, da so storili potrebne korake, da bi isto zadobili, bivanja v ozemlju prepovedati, dokler so isti s svojci neomadeževanega življenja in dokler ne delajo nadleže javni milodarnosti. Glede teh določil se mnogokrat po deželi ne ravna pravilno. Zlasti je pripomniti, da ni izvajati iz vsacega kaznivega dejanja omažeževanosti, temuč le iz kaznovanja glede sramotilnih zločinstev in da glasom pravosodja državnega sodišča z nehanjem posledkov kazni (tri leta pri prestopkih in pet let pri večini hudodelstev), neha tudi pravica občine do izгона. Sploh ima pa dotični, ako se glede izгона čuti žaljenega, pravico do pritožbe na pristojno okrajno glavarstvo, katera pritožba ima odloživo moč.

Vse drugače kot izgon, izvršen po občini, je pa odgon in odprava potom okrajnega glavarstva. Odgon obstoji navadno v odstranitvi iz dotičnega okoliša, odprava obsega pa mimo tega tudi prepoved, da se ne sme dotična oseba nikdar ali pa le po preteku gotovega časa zopet vrniti v ozemlje. Odprava zamore se uporabiti: 1.) pri potepuhih in drugih delomrznih osebah, ki se javne milodarnosti poslužujejo; 2.) pri

osebah brez izkazov in ustanovila, ki ne zamorejo dokazati dopuščenega prislužka; 3.) proti ženskam, ki se pečajo s sramotnim obrtom in se oblastvenemu ukazu glede odpotovanja ne pokore, in 4.) proti kaznjencem, ki so kazni prestali, in proti prisiljencem za slučaj, ako bi bile te osebe nevarne za varnost oseb ali pa za tuje imetje.

Kakova pritožba proti izrečenemu odgonu se ima takoj, proti odpravi pa tekom treh dnij vložiti. Vsaka izmed teh pritožb ima odloživo moč.

2.

Na čem temelji domovinstvo?

Le državljani zamorejo si pridobiti domovinstvo v kaki občini. Inozemcem zamore občina dati le zagotovilo, da se sprejmó, kakor hitro zadobé državljanstvo. Brez zagotovila od strani občine ne more si pa nihče zadobiti državljanstva.

Ker ima torej domovinstvo za pogoj državljanstvo, zgubi se z državljanstvom tudi domovinska pravica.

Domovinsko pravico imeti zamore se le v eni občini, in vsakdo mora imeti domovinstvo v kateri si bodi občini. Domovinstvo v občini preneha tedaj, ako si je oseba pridobila v drugi občini domovinsko pravico. Odpovedati se domovinstvu ni veljavno.

Domovinstvo temelji:

- 1.) na rojstvu;
- 2.) na ženitvi, oziroma možitvi;
- 3.) na nastopu kake javne službe;
- 4.) na vzprejemu v občinsko zvezo.

Zakonski otroci pristojni so v ono občino, v kateri uživa njih oče ob času rojstva domovinsko

pravico, oziroma, če oče poprej umrje, tjekaj, kjer je bil oče ob času smrti pristojen.

Nezakonski otroci pristojni so pa v ono občino, kjer je imela mati ob času poroda domovinsko pravico. Vzakonjeni otroci pridobijo pa, dokler še niso samostojni (samostojnost se v obče zadobi s polnoletnostjo), tamkaj domovinstvo, kjer je isto imel ob času vzakonitve njihov oče. S posinovljenjem ali vsled prevzetja v oskrb ne premeni se domovinstvo. Ženske zadobijo z zaženitvijo domovinsko pravico v domovinski občini svojega moža. Pri spremembi domovinstva staršev velja ta sprememba tudi za zakonske in vzakonjene otroke, ako ti še niso polnoletni. Nezakonski mladoletni otroci sledijo domovinstvu matere. Pri možitvi nezakonske matere obdrže nevzakonjeni otroci prejšnjo svojo domovinsko pravico. Polnoletnih otrok se ne dotikuje sprememba v domovinstvu njihovih staršev.

Smrt zakonskega očeta ali nezakonske matere ne spremeni domovinske pravice otrok.

Spremembe domovinstva moža deležna je tudi zakonska žena, katera uživa kot vdova domovinstvo v oni občini, kamor je bil njen mož ob času smrti pristojen.

Zakonska žena obdrži za slučaj sodno proglašene razveze zakona ono domovinstvo, katero je uživala ob ločitvi ali razvezi, in ni deležna kake slučajno pozneje nastale spremembe v domovinstvu njenega moža.

Ako se zakon spozna neveljavnim, zadobi zakonska žena zopet ono domovinstvo, katero je imela, predno je stopila v zakon.

Stalno nameščeni dvorni, državni, deželni, občinski uradniki in služabniki in pa taki uradniki in služabniki

okrajnih zastopov in javnih zakladov, potem duhovniki in javne učiteljske osebe, naposled c. kr. notarji zadobé z dnevom, ko nastopijo svoj urad, domovinsko pravico v isti občini, v kateri jim je odkazan njih stalni uradni sedež.

3.

Brezdomovinci.

Brezdomovinci so osebe, katerih domovinstvo se začasno dokazati ne more in katere se odkažejo kaki občini, v kateri imajo toliko časa domovinsko pravico, dokler se njih pravo domovinstvo ne izsledi, odnosno dokler si niso pridobili kje druge domovinske pravice. Pri tacih osebah jemljó se v poštevnost nastopne občine: 1.) Občina, v kateri je bival brezdomovinec takrat, ko je bil mej vojake uvrščen, oziroma na račun katere je bil k vojaškemu naboru pozvan; 2.) občina, v kateri je taisti prebival najdalje in sicer najmanj dve leti; 3.) občina, v kateri se je rodil, oziroma pri najdencih ona občina, v kateri se je našel ali v kateri se nahaja dotični zavod za najdence; 4.) občina, v kateri je bival najzadnje.

4.

Vzprejem v občinsko zavezo.

Glasom domovinske postave iz leta 1863. dopuščeno je bilo občinam svobodno preudariti in razsoditi o vzprejemu v občinsko zavezo, proti kateremu razsodilu ni bila dopustna kaka pritožba. Ta pravica občine imela je edino to utesnitev, da se vzprejem ni mogel vršiti pod pogoji ali z omejitvijo. Pogoje ali kako omejitev smatrati je bilo kot nepristavljene.

Novi domovinski zakon iz leta 1896. ne da sicer onim osebam, ki gotov čas bivajo v občini, domovinske pravice, kakor cesarski patent iz leta 1849., pač pa pravico do podelitve domovinstva, dopušča pa občinam, vzprejeti tudi take prosilce, ki tem pogojem ne bi zadostili.

5.

Priposestvovanje domovinske pravice.

Izrečnega vzprejema v domovinsko zavezo ne sme občina bivališča odreči tistemu avstrijskemu državljanu, kateri je po zadobljeni samopravnosti skozi deset let, preden je prosil za domovinsko pravico, prostovoljno in nepretrgoma prebival v občini in ako ni med ustanovljenim rokom prebivanja težavil preskrbe ubogih.

To priposestvovanje pričenja se najzgodneje dne 1. januarja l. 1891., tako da s 1. januarjem l. 1901. prvikrat poteče desetletna doba.

Priposestvovanje domovinske pravice na podlagi desetletnega bivanja v občini spojeno je tedaj z gotovimi pogoji. Zahteva se najpreje avstrijsko državljanstvo, dalje pa tudi samopravnost, katera se v obče zadobi s polnoletnostjo. Ali se je polnoletnost dosegla s starostjo 24 let ali pa s proglašeno polnoletnostjo sodnijskim potom, je vse jednako. Bivanje mora biti pa tudi prostovoljno. Ako ima torej oseba kazen prestat, se ji oni čas, katerega prebije v ječi svojega bivališča, ne vračuni. Če je bivanje v občini neprostovoljno, počne se šteti desetletna doba šele z dnevom, s katerim je postalo bivanje prostovoljno. Ako je bilo bivanje začetkoma prostovoljno, pozneje

pa so nastopile okoličnosti, vsled katerih je smatrati bivanje neprostovoljno, počiva mej tem časom tek dobe, to se pravi, čas neprostovoljnega bivanja se ne vračuni v priposestvovalno dobo.

Bivanje mora biti pa tudi nepretrgano. S prostovoljnim opustom bivališča v občini, n. pr. z oddaljo iz občine, se prekine desetletni rok bivanja. Ako se dotična oseba pozneje zopet vrne v občino, ne vračuni se ji prejšnje bivanje v občini, temuč ona mora z desetletno priposestvovalno dobo z nova pričeti.

Zakon sicer ne govori o kakem dejanskem opustu bivanja in izločuje izrecno samo začasno oddaljo iz kraja, ako se je ta v namenu izvršila, da se nadaljuje bivanje. Kak je bil namen, sklepati se ima iz okoliščin. Če n. pr. kdo odpotuje na dopust, oziroma ako napravi daljši izlet, ali pa če gre za nekaj tednov iz mesta na deželo, se to sigurno ne more smatrati, da bi bil dotični na ta način bivanje v svoji prvotni občini opustil, zlasti pa, ako je, vrnivši se, svoje prejšnje opravilo dalje izvrševal.

Vsled tega se tudi okoličnost pri dokazovanju desetletne priposestvovalne dobe za slučaj, da bi prosilec za nekaj tednov izkazov ne imel, oziroma če bi iste za ta čas slučajno zgubil, glede kratkosti časa ne bo mogla posebno uvaževati.

Pri neprostovoljnem bivanju počiva desetletni rok, to se pravi, doba neprostovoljne odsotnosti se v rok ne vračuni, pač pa pred dobo pričeto priposestvovanje. Ako bi n. pr. oseba po zadobljeni polnoletnosti dve leti v Ljubljani prebivala, zatem pa bila radi kacega hudodelstva več let ali mesecev izven Ljubljane v ječi in bi po prestani kazni prišla zopet v Ljubljano, računi se ji sicer dveletno bivanje tamkej pred na-

stopom kazni in osemletno bivanje po prestani kazni, nikakor pa trpež kazni.

Izvzeto je le izpolnjevanje zakonite vojne dolžnosti, glede katere govori zakon določno, da se z nenavzočnostjo, provzročeno samo po izpolnjevanju zakonite vojne dolžnosti, v kaki občini pričeto priposestvovanje domovinske pravice niti ne ovrè niti ne pretrga.

Dalje ne sme prosilec med ustanovljenim rokom prebivanja težaviti preskrbe ubogih. Preskrba ubogih pretrga sploh vsako priposestvovanje, in se mora v tem slučaju pričeti s priposestvovalno dobo z novega.

Sicer se oproščenje od šolnine glede otrok, ki obiskujejo šolo, dalje uživanje kake ustanove in naposled kaka podpora, dana samo mimogrede, v zmislu zakona ne sme škodovati med dejanja preskrbe ubogih, vendar bode pa končno le od previdnosti razsojajočih oblastev odvisno tolmačenje izraza «mimogrede dovoljena podpora».

Do izrecnega vzprejema v občinsko zavezo ima pravico:

1.) Upravičenec sam;

2.) njega nasledniki v domovinstvu, to so zakonska žena in otroci, ki domovinsko pravico od njega izvajajo.

Dokler so otroci še mladoletni, zavisni so popolnoma od domovinstva očetovega, in če se ta ni potožal za vzprejem v občinsko zavezo, ukreniti ne morejo ničesar; pač pa to lahko storijo ob času, ko so postali polnoletni. Tedaj lahko zahtevajo na podlagi desetletne dobe, katero je prebil oče pred njihovo polnoletnostjo v občini, domovinsko pravico za se. V tem slučaju ima tudi vdova pravico na podlagi desetletnega roka, priposestvovanega po pokojnem možu, si lastiti domovinstvo.

Drugače pa je, če upravičenec umrje, preden mine desetletna doba. V tem slučaju ne morejo niti vdova niti otroci priposestvovalne dobe, ki se je nehala s smrtjo, nadaljevati, in morajo s priposestvovanjem domovinstva pričeti z nova. Z ozirom na natančno razlago zakona velja to tudi tedaj, ako pred potekom desetletne dobe zadobi kateri otrok polnoletnost. Tudi ta ne more potekle dobe nadaljevati, čeprav je živel v skupnem domačem gospodarstvu. Glede teh določil je upati, da se bode izvrševal zakon praktično mileje.

3.) Njegova dosedanja domovinska občina.

Ako je upravičenec po preteku desetletne priposestvovalne dobe ozemlje občine ostavil bodisi prostovoljno, bodisi neprostovoljno, ima isti ali pa tudi njegovi nasledniki v domovinstvu pravico, v roku dveh let, domovinska občina pa pet let potem, ko je nehalo prebivanje v občini, uveljavljati oziroma lastiti si domovinstvo.

Vsako občino veže dolžnost, ako je vzprejela osebo v domovinsko zavezo, obvestiti o tem dosedanje domovinsko občino.

6.

Obrazci k prošnjam.

Prošnje za vzprejem v občinsko zavezo vlagati je na občinski zastop. V mestih z lastnim statutom zgodi se to najbolje, ako se prošnja vloži pri magistratu, mestnem zboru i. t. d. V drugih občinah podati je prošnjo na občinski odbor. Prošnja naj bodi kolikor mogoče prosto sestavljena ter z bistveno vsebino. Kar se tiče prilog k prošnji, velja naj v

obče od zastopnika vlade v državnem zboru, sekcijskega svetnika barona Schwarzenaua izrečeno načelo, naj bi se občine ne spuščale v dolgotrajne obširne preiskave ter poizvedbe, temuč odločevale na podlagi znanih jim dejanskih okolištin. V večjih mestih, kakor n. pr. na Dunaju i. t. d., pečali se bodo najbrž posebni oddelki uradov z reševanjem vprašanj glede domovinstva. Na vsak način bode pa potrebno, priložiti dotični prošnji dokazila o desetletnem nepretrganem bivanju. Dokazila možno bode dobiti v mestih z lahka na policijskem zglasilnem uradu. Na deželi seveda to ne bode mogoče in bodo jednaka potrdila najbrže morali župani izdajati. Sploh bode se pa zamoglo desetletno nepretrgano bivanje razun na navedeni način dokazati tudi s pričami. Prošnje za vzprejem v občinsko zavezo na podlagi priposestvovanja vlagati bode pa šele po preteku desetletnega roka.

Prošnje so koleka proste.

Obrazci k prošnjam za vzprejem v občinsko zavezo.

a)

Slavnemu občinskemu odboru

v Zagorju.

Podpisanec bivam od leta 1889. dalje, tedaj več kot deset let, v Zagorju, kar dokazuje potrdilo županstva pod *A*.

Iz priloženega krstnega lista *B* je razvidno, da sem *B* rojen l. 1863, torej sem bil ob času, ko se je začelo postavno desetletno priposestvovanje domovinske pravice, že polnoleten.

Državljanstvo moje potrdi pridejani domovinski list *C*.

Prosim torej na podlagi § 2. domovinskega zakona iz leta 1896. za vzprejem v občinsko zavezo.

V Zagorju, dne 2. januarja 1901.

Janez Kotar s. r.,
klepar.

b)

Slavnemu mestnemu magistratu

v Ljubljani.

Stanoval sem od leta 1889. do leta 1902., torej več kot deset let, v Ljubljani, kar dokazuje priloženo potrdilo mestnega policijskega urada *A* (kar dokažem s pričami g. N. N. i. t. d.).

B Iz priloženega krstnega lista *B* se razvidi, da sem rojen leta 1864., torej sem bil ob času, ko se je začelo postavno desetletno priposestvovanje domovinske pravice, že polnoleten.

C Državljanstvo moje potrdi pridejani domovinski list *C*. Ker od istega časa, ko sem zapustil Ljubljano, še nista pretekli dve leti, prosim v zmislu §§ 2. in 4. domovinskega zakona iz leta 1896. za vzprejem v občinsko zavezo.

V Kranju, dne 10. avgusta 1903.

Franc Borštnik s. r.,
mizarski mojster.

c)

Občinskemu odboru

v Naklem.

Anton Kokalj, krojaški mojster v Naklem, po priloženem izpisku matične knjige porojen dne 20. sušca 1860., pristojen je bil dosedaj v našo občino.

Ker pa isti, kakor se je poizvedelo od njegovih sorodnikov, od leta 1886. do leta 1902., torej več kot deset let, stanuje v tamkajšnji občini in ker v zakonu določena doba petih let glede vzprejema imenovanega še ni potekla, prosi podpisani občinski zastop, da se Anton Kokalj v zmislu §§ 2., 3. in 4. nove domovinske postave z dne 5. decembra 1896, drž. zak. št. 222, vzprejme v občinsko zavezo občine Naklo.

V Kropi, dne 1. avgusta 1906.

Od občinskega odbora v Kropi:
Janez Klinar s. r., župan.

7.

Inozemci.

Inozemci in osebe, katerih državljanstvo se dokazati ne more, zadobé pod istimi pogoji kakor tuzemci, sicer ne domovinstva, pač pa pravico do zagotovila, da se vzprejmejo v domovinsko zavezo kake avstrijske občine; toda vzprejem zvrši se šele tedaj, kadar zadobi dotičnik avstrijsko državljanstvo. Da pa slednje zadobi, potrebuje v to zopet zagotovila kake občine, ki ga sprejme v domovinsko zavezo, kakor hitro postane avstrijski državljan.

Dotični inozemec ima tedaj najpreje vložiti prošnjo pri občini, v kateri biva že deset let. Prošnja je koleka prosta.

Dalje ima pa taisti tudi vložiti prošnjo na c. kr. namestništvo (c. kr. deželno vlado) one kronovine, v kateri ima svoje bivališče, ter prositi v tej prošnji za vzprejem v avstrijsko državno zvezo. Ta prošnja mora biti kolekovaná s kolekom 4 K, in je prošnji priložiti mimo domovinskega lista rojstni ali pa poročni list, dalje vzprejemno zagotovilo občine in, če le mogoče, tudi nravstveno spričalo ter dokaz o premoženju, oziroma o zadostnem prislužku.

Prošnja zamore se tudi potom okrajnega glavarstva ali pa dotičnega magistrata vložiti, in je koncem te prošnje pristaviti, da naj bi se taista priporočilno predložila odločevalni višji oblasti. Ako se prošnja vlaga pri magistratu, združi se lahko s prošnjo za vzprejemno zagotovilo v občinsko zavezo.

Na podlagi take prošnje zagotovi se prošnjiku državljanstvo z opazko, da si mora prosilec pridobiti izpust iz svoje prejšnje državljanske zveze, ali pa

mora dokazati, da je zadostil svoji vojaški dolžnosti. To zamore se zgoditi potem dotičnega konzulata, oziroma poslanstva. Primoran je pa to storiti le za slučaj, ako je podanik Ogrske, Bavarske, Hessena, Oldenburškega, Prusije in Turčije. Podanikom iz drugih držav, kot n. pr. iz Rusije, ni potreba dokazati, da so zadostili vojaški dolžnosti, in tudi ni treba predložiti dokazila o izpustu iz državne zveze.

Ogrski državljani imajo dotično vzprejemno zagotovilo namestništva, oziroma deželne vlade (ki je veljavno šest mesecev), priložiti prošnji za izpust iz ogrske državne zveze, katero prošnjo je vložiti neposredno pri kraljevem ogrskem ministrstvu za notranje zadeve v Budimpešti in pridejati prošnji znesek šest kron v gotovini za koleke.

Glasom člena 50 zakona za Ogrsko iz leta 1879. izgubi ona oseba državno pravico na Ogrskem, katera biva najmanj deset let izven Ogrske (torej tudi v Avstriji) za slučaj, če si ni skušala tega državljanstva ohraniti s tem, da je mej tem časom tamkej kak davek plačevala, ali pa da je prosila izrecno za ohranitev državljanstva. Ogrskemu državljanu, ki biva dalje nego deset let v Avstriji, ne da bi plačeval kak davek na Ogrskem, oziroma prosil v tem času za ohranitev svoje državljanske pravice (in ravno tacih oseb bo največ, ki bodo prosile v zmislu novega domovinskega zakona za avstrijsko državljanstvo), ne bode treba prositi za izpust iz ogrske državne zveze, temuč prositi bode moral le za potrdilo, da je zgubil državno pravico na Ogrskem.

Tudi prošnjo za navedeno potrdilo mora vložiti prosilec pri kraljevem ogrskem ministrstvu za notranje zadeve ter priložiti znesek šest kron v gotovini.

Pripomni se, da morajo te prošnje sestavljene biti v ogrskem jeziku.

Potreba pač ni, da čaka prosilec rešitve odloka o prošnji, vloženi pri namestništvu ali deželni vladi za vzprejem v državno zavezo, predno da se je isti obrnil na dosedanje domovinsko državo za izpust iz državne zveze ali pa za potrdilo o izgubljenem državljanstvu; dotičnik vloži lahko obe prošnji ob enem, vsled česar se rešitev močno pospeši. V tem slučaju ni treba, kar je samo ob sebi umevno, zagotovila o vzprejemu v avstrijsko državno zavezo pridejati.

Svetuje pa se, v dotični prošnji izpust ali potrdilo izrecno zahtevati za se, za svojo ženo in za mladoletne otroke (imena in starost), da se ogne slučajnim neprilikam, čeprav v zmislu zakona sledé državljanstvu prosilca žena in mladoletni otroci.

Potem, ako je prosilec prejel izpustnico, oziroma potrdilo o zgubljenem državljanstvu, prositi mora, prilagaje to listino in pa po notarju poverjen prepis ogrske prestave, potom deželne vlade ali namestništva za stalni vzprejem v avstrijsko državno zvezo in za dopustilo k prisegi kot avstrijski državljan. Dotična prošnja mora s kolekom za 1 K kolekovana biti.

Obrazci k prošnjam inozemcev.

Prosilec prosi vzprejemnega zagotovila v domovinsko zavezo.

a)

Slavnemu mestnemu magistratu

v Ljubljani.

Podpisanec stanujem od leta 1889. semkaj, tedaj več kot deset let, v Ljubljani, kar spričuje potrdilo policijskega zglasovalnega urada.

B Iz priloženega krstnega (rojstnega) lista je razvidno, da sem bil rojen leta 1862., torej sem bil že pred desetimi leti polnoleten.

C Domovinski list pod *C* dokazuje, da sem ogrski državlján. Prosim torej na podlagi §§ 3. in 5. domovinske postave iz leta 1896., da mi mestni magistrat zagotovi vzprejem v domovinsko zavezo.

V Ljubljani, dne 2. prosinca 1901.

Janoš Arpad s. r.

b)

Prošnja za vzprejem v avstrijsko državno zvezo.

Kolek
4 K

Visoka (o) c. kr. deželna vlada!
namestništvo!

A Vsled odloka *A* zagotovil mi je mestni magistrat v Ljubljani na podlagi desetletne naseljenosti vzprejem v občinsko zavezo.

B Pod *B* priloženi rojstni list dokazuje, da sem bil leta 1862. *C* v Budimpešti rojen. Glasom domovinskega lista *C* sem ogrski državlján. Ženitni list *D* potrjuje, da sem se oženil leta 1888. dne 10. marca, iz katerega zakona imam tri otroke, Franceta, starega 12 let, Marijo, staro 10 let, in Jožefa, starega *E* 7 let. Priloženo npravstveno spričevalo *E* svedoči moje obnašanje in glasom potrdila *F* plačujem od letnih dohodkov 1500 K dohodnine.

Ker sem se že zdavna iz Ogrske izselil, ter našel v Avstriji drugo domovino, ker imam tu v Ljubljani družino ter gotov zaslužek in ker je moj namen, vedno v Ljubljani ostati, pridobil bi si rad avstrijsko državljánstvo.

Prosim torej:

C. kr. deželna vlada (namestništvo) blagovoli moji prošnji ustreči ter mi dovoliti vzprejem v avstrijsko državno zvezo.

V Ljubljani, dne 1. aprila 1900.

Marko Gjurovič s. r.,
trgovec s prešiči.

c)

Prošnja za prostovoljni vzprejem v občinsko zavezo in za vzprejem v državno zvezo.

(Prosilec je Rus in ne stanuje še deset let nepretrgoma v Ljubljani.)

Kolek
za 8 K

Slavni mestni magistrat

v Ljubljani.

Vsled priloženega rojstnega lista *A* rodil sem se dne 25. aprila 1850. v Moskvi na Ruskem.

Že v mladostnih letih sem zapustil domovino in živel deloma na Nemškem, deloma v Avstriji, kjer sem se pečal z lesotržtvom. Leta 1882. prišel sem v Ljubljano, kjer stanujem nepretrgoma, in le leta 1895. sem prebivanje pretrgal za kratek čas. Leta 1883. pričel sem tu v Ljubljani trgovino z lesom, katera se nahaja na Tržaški cesti št. 80, od katere trgovine tudi redno plačujem davke.

Glasom poročnega lista *B* oženil sem se bil leta 1884., in imam iz tega zakona dva nedoletna otroka, Nikolaja, ki je star 15 let, in Aleksandra, ki je star 12 let.

Pripomnim, da sem za časa svojega bivanja v Ljubljani stanoval:

v Gospodskih ulicah št. 8,
na Turjaškem trgu št. 30,
na Rimski cesti št. 60.

Ker mislim trajno ostati v Ljubljani, je moj namen, domovinsko pravico v tem mestu in avstrijsko državljanstvo zadobiti.

Glede na to, da moja trgovina dobro uspeva, ter da sem v dobrih premoženjskih razmerah in se ni bati, da bi težavil kedaj preskrbo ubogih, stavim prošnjo:

Slavni magistrat blagovoli meni, moji soprogi Zofiji, rojeni Šuvalov, in mojim mladoletnim otrokom Nikolaju ter Aleksandru vzprejem v občinsko zavezo mesta Ljubljane dovoliti in potem to prošnjo z dotičnimi prilogami c. kr. deželni vladi radi vzprejema v avstrijsko državljanstvo predložiti.

V Ljubljani, dne 2. novembra 1901.

Vladimir Suvarov s. r.

č)

Prošnja za izpust iz ogrske državne zaveze.

(Prošnja mora biti v ogrščini sestavljena. Priložiti ji je tudi 6 K za koleke v gotovini.)

Vis. kralj. ogrsko ministrstvo notranjih zadev
v Budimpešti.

A Z odlokom A zagotovila mi je deželna vlada kranjska vzprejem v avstrijsko državno zavezo proti temu, da se mi dovoli izpust iz ogrske državne zaveze.

Ker je že precej časa, kar sem se izselil iz Ogrske, se nastanil trajno v mestu Ljubljani in ne plačujem nikakega davka na Ogrskem, prosim:

Visoko ministrstvo blagovoli meni, moji ženi Ani in mojima mladoletnima otrokoma, dvanajstletnemu Karolu in osemletni Ani, dovoliti izpust iz ogrske državne zaveze.

Ljubljana, dne 3. junija 1901.

Arpad Koronyi s. r.

d)

Prošnja za potrdilo o izgubi ogrskega državljanstva.

(Prošnja mora v ogrskem jeziku sestavljena biti in je taisti pridejati znesek 6 K v gotovini.)

Vis. kralj. ogrsko ministrstvo notranjih zadev
v Budimpešti.

A Jaz stanujem vsled potrdila A ljubljanskega policijskega zглаševalnega urada od leta 1901. semkaj v Ljubljani, kjer si služim svoj kruh s ključavničarskim obrtom.

Že leta 1884. sem zapustil Ogrsko in sem vsled tega, ker nisem v tem času niti davkov tamkaj plačeval, niti se za ohranitev državljanstva potegoval, v zmislu člena 50. postave iz leta 1879. izgubil državljanstvo na Ogrskem.

Prosim torej, da mi visoko kraljevo ogrsko ministrstvo izgotovi potrdilo, da sem zgubil ogrsko državljanstvo.

Ljubljana, 3. prosinca 1901.

Ivan Kolmar s. r.,
ključavničar.

e)

Prošnja za stalni vzprejem v državno zavezo in za dopust k državljanski prisegi.

Visoka c. kr. deželna vlada

v Ljubljani.

Glasom odloka *A* zagotovil se mi je vzprejem v državno *A* zavezo in vsled odloka *B* ter po notarju poverjene prestave *B* *C* mi je kraljevo ogrsko ministrstvo za notranje stvari potr- *C* dilo, da sem zgubil ogrsko državljanstvo.

Prosim torej:

Visoka c. kr. deželna vlada blagovoli mi stalni vzprejem v avstrijsko zavezo dovoliti ter ob jednom določiti dan radi položitve državljanske prisege.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1901.

Marko Gjurovič s. r.

f)

Prošnja za stalni vzprejem v občinsko zavezo.

Slavni mestni magistrat

v Ljubljani.

Vsled odloka *A* zagotovil se mi je vzprejem v občinsko *A* zavezo občine ljubljanske, z odlokom *B* dovolila mi je c. kr. *B* deželna vlada vzprejem v avstrijsko državno zavezo in odlok *C* potrjuje, da sem storil državljansko prisego. *C*

Prosim torej, da mi mestni magistrat dovoli stalni vzprejem v občinsko zavezo.

V Ljubljani, dne 1. novembra 1901.

Marko Gjurovič s. r.

Pravni pripomočki.

Kadar občina bivališča ne odloči o uveljavljeni pravici do vzprejema v domovinsko zavezo, oziroma do zagotovila, v roku šestih mesecev, računši od vložitve prošnje za uveljavo, tedaj pristoji odločba predstojnemu političnemu oblastvu.

Predstojna politična oblast je pri občinah z lastnim statutom deželna vlada (namestništvo), pri drugih občinah okrajno glavarstvo.

Ako torej občina ni v teku šestih mesecev o prošnji odločila, treba je taisto vložiti pri predstojnem političnem oblastvu.

Isto oblastvo odločuje tudi v slučaju priziva, ako je občina bivališča prosilecu odrekla vzprejem v domovinsko zavezo.

Priziv napraviti je tako-le:

C. kr. okrajno glavarstvo

v Kamniku.

Občinski odbor v Kamniku je z odlokom dne 15. julija 1901., št. 954, zbog tega, da bivar že nad deset let v tem mestu, da sem star že 35 let in da sem avstrijski državlján, kar vse sem tudi s potrebnimi prilogami dokazal, brez vsake utemeljitve odklonil mojo prošnjo za vzprejem v domovinsko zavezo.

Prosim torej:

C. kr. okrajno glavarstvo blagovoli to postavi nasprotujočo zavrnitev moje prošnje razveljaviti ter imenovani občini zaukazati, da me sprejme v domovinsko zavezo.

V Kamniku, dne 20. julija 1901.

Franč Piškur s. r.

9.

Prostovoljni vzprejem v občinsko zavezo.

Občina zamore tudi osebe, pri kojih navedeni pogoji niso izpolnjeni, vzprejeti v domovinsko zavezo. O tem odločuje ona sama po lastni previdnosti brez pravice do kakega priziva. Vendar se ne sme vršiti vzprejem niti po omejitvi niti po pogoju.

Vsaka taka omejitev ali tak pogoj je ničen in se smatra, kakor bi se ne bil pristavil.

10.

Pristojbine.

Le pri prostovoljnem vzprejemu v domovinsko zavezo je dopustno občini pristojbino računati, a za to je potreba deželnega zakona. Te pristojbine se stekajo v občinsko blagajnico. Za vzprejem v domovinsko zavezo na podlagi desetletnega priposestvovanja se ne sme pobirati kaka pristojbina.

Prošnje za prostovoljni vzprejem v občinsko zavezo je s kolekom 4 K kolekovati.

Vzprejemne pristojbine so v posameznih občinah različne in se ravnaajo navadno po letih bivanja v občini ter so uravnane po določilih deželnih zakonov. Pristojbino ima plačati samo prosilec, ne pa tudi ž njim vred v zavezo vzprejeti člani obitelji. Običajno je, da računajo občine inozemcem dvojno pristojbino.

Glede na to pa, da se v bodoče z desetletnim bivanjem pravica do vzprejema zadobi, je naravno, da se bodo pristojbine pri več kot desetletnem bivanju le redko praktično uporabljale.

Preskrba ubogih.

Domovinstvo podeluje razun pravice do nemotenega bivanja tudi pravico do preskrbe ubogih v občini.

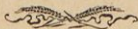
Preskrbo ubogih v občini izvrševati dolžne so v prvi vrsti obstoječe ubožnice, dobrodelni zavodi in ustanove, ako pa tem sredstev primanjkuje (in to je v obče), pa občina.

Ta dolžnost tiče se pa občin le v toliko, ako niso tretje osebe (n. pr. premožni otroci) vezane do preskrbe ubogih. Le-te se, ako so premožne, v slučaju upora lahko sodnijsko primorajo k izpolnitvi svojih dolžnostij; vendar ima, dokler se ne konča prepis, občina prevzeti oskrbo, pridržujé si pravico, zahtevati od zavezancev povračilo.

Preskrba ubogih omejuje se na podelitev potrebnega živeža in na postrežbo za slučaj bolezni, pri otrocih pa tudi na vzgojo.

Način preskrbe ubogih določuje v zmislu zakona občina pod nadzorstvom deželnega odbora. Pač obstoji pa vodilo, da nima ubožec pravice zahtevati določno vrsto preskrbe.

Občina ne sme tudi vnanjim ubožcem v slučaju nujne potrebe podpore odreči, toda le s pridržkom do povračila, katero more zahtevati po svoji volji ali od domovne občine ubožca ali pa od njegovih postavnih zavezancev. Istotako ima občina vnanje ubožce, kateri bi v njenem okolišu zboleli, toliko časa v oskrbi imeti, dokler se ne bi zamogli brez kvara na svojem ali pa na zdravju drugih iz oskrbe izpustiti. V takih slučajih veže občino dolžnost, takoj o tem obvestiti domovinsko občino obolelega.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS #

00000099866

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Kot neogibno potrebna poizvedna knjiga
se najbolje priporoča:

Priročna knjiga zakonov in ukazov

o ljudskem šolstvu kranjskem.

Po naročilu c. kr. deželnega šolskega sveta kranjskega
izdal

dr. Fr. Heinz
c. kr. okrajni komisar.

Cena v platnu vezani K 6.—; po pošti K 6.30

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.